

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Δύσεως

Ὁ Ἅγιος Παυλῖνος, Ἐπίσκοπος Νόλης

† 22α Ἰουνίου 431

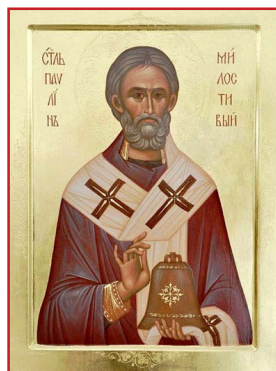
Ὁ ἐν Ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Παυλῖνος γεννήθηκε στὸ Μπορντώ (Bordeaux) περὶ τὸ 353. Ἡ οἰκογένειά του ἀνήκε στὴν ἀνώτερη ρωμαϊκὴ ἀριστοκρατορία καὶ κατεῖχε ἀέραντες ἐκτάσεις στὴν Γαλατία, τὴν Καμπανία καὶ τὴν Ἰσπανία.

Ἐλαβε ὑψηλὴ μόρφωσι κοντὰ στὸν Αὐσόνιο (Ausonius), τὸν μεγαλύτερο ρήτορα τῆς ἐποχῆς του, καὶ τόσο διακρίθηκε στὴν ποιητικὴ τέχνη, ὥστε τιμᾶται ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ποιητὲς τῆς λατινικῆς Χριστιανοσύνης.

Μόλις ἐνηλικιώθηκε τοῦ ἀνατέθηκαν ὑψηλὲς πολιτικὲς θέσεις: ἔγινε μέλος τῆς Συγκλήτου, ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τοῦ Ὑπάτου (377) καὶ ἐχρημάτισε ὕστερα Διοικητῆς τῆς Καμπανίας (380). Ἐνῶ διέμεινε ἓνα διάστημα στὴν Ἰσπανία γιὰ ὑποθέσεις του, ἐνυμφεύθη ἐκεῖ τὴν πλούσια ἀρχόντισσα Θηρασία, κατόπιν δὲ ἐγκαταστάθηκε στὴν Ἀκουϊτανία τὸ 384 στὰ κτήματά του μοιράζοντας τὸν χρόνο του ἀνάμεσα στὴν διαχείρισι τῶν ὑποθέσεών του καὶ στὶς λογοτεχνικὲς δραστηριότητές του.

* * *

Ἡ συνάντησις μὲ τὸν Ἅγιο Βικτρίκιο τῆς Ρουὲν († Μνήμη: 7η Αὐγούστου, βλ. ἐδῶ) καὶ τὸν Ἅγιο Μαρτῖνο Τουρώνης († Μνήμη: 11η Νοεμβρίου, βλ. ἐδῶ), ὁ ὁποῖος τὸν ἐθεράπευσε ἀπὸ μία ἀσθένεια τοῦ ὀφθαλμοῦ, καθὼς καὶ τὸ προσκύνημα στὸν Τάφο τοῦ Ἁγίου

Φήλικος στην Νόλα της Καμπανίας († Μνήμη: 14η Ἰανουαρίου), ἀλλὰ κυρίως ἡ σωτήρια ἐπιρροή τοῦ Δελφίνου, Ἐπισκόπου τοῦ Μπορντώ, συνέβαλαν στὸ νὰ συνειδητοποιήσῃ τὴν ματαιότητα τοῦ κοσμικοῦ βίου καὶ νὰ στραφῆ πρὸς τὸν Θεό.

Ἔλαβε τὸ ἅγιον Βάπτισμα στὴν Νόλα τὸ 389 ἀπὸ τὸν Δελφίνο καὶ ἄρχισε ἀμέσως νὰ διάγῃ ἀσκητικὴ πολιτεία καὶ νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου.

Ἐγκαταστάθηκε στὴν Ἰσπανία ἐπὶ τέσσερα ἔτη, ὅπου ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος παρὰ τὴν θέλησί του τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων ἀπὸ τὸν Λάμπιο, Ἐπίσκοπο τῆς Βαρκελώνης, μετὰ ἀπὸ τὶς πιέσεις τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐθαύμαζε τὶς ἀρετὲς του (393).

Κατὰ τὴν παραμονή του αὐτῆ ὁ θάνατος τοῦ νεογέννητου υἱοῦ του ἐμβάθυνε τὴν μεταστροφή του καὶ τὴν ἀποταγή του ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ ἄρχισε νὰ σκορπίζῃ τὴν περιουσία του γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὰ οὐράνια.

«Μὲ ὅλα μου τὰ πλούτη», ἔγραφε, «ἐξαγόρασα τὸ δικαίωμα νὰ φέρω τὸν σταυρό μου· με ὅλα τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ μου πλήρωσα τὴν ἐλπίδα τοῦ οὐρανοῦ· γιατί ἡ ἐλπίς καὶ ἡ πίστις ἀξίζουσι περισσότερο ἀπὸ τὰ πλούτη τῆς σαρκός».

Ἐπέστρεψε κατόπιν στὴν Ἀκουϊτανία, ὅπου ἐλευθέρωσε τοὺς δούλους του, ἄνοιξε τὶς ἀποθήκες του στοὺς πτωχοὺς καὶ χρησιμοποίησε τὰ χρήματα ἀπὸ τὶς πωλήσεις τῶν γαιῶν του καὶ τῶν οἰκιῶν του στὴν ἐξαγορὰ αἰχμαλώτων καὶ στὴν ἀρωγὴ τῶν ἀποκλήρων.

Ἀπὸ ἐκεῖ μετέβη στὸ Μιλάνο, ὅπου συνάντησε τὸν Ἅγιο Ἀμβρόσιο († Μνήμη: 7η Δεκεμβρίου), τὸν ὁποῖο θεωροῦσε πνευματικὸ πατέρα του καὶ ἐν συνεχείᾳ στὴν Ρώμη, ὅπου ὁ θαυμασμός, τὸν ὁποῖο ἔδειξαν πολλοὶ εὐσεβεῖς στὸ πρόσωπό του γιὰ τὴν μεταστροφή του, ἐπέσυρε ἐπάνω του τὸν φθόνο ὀρισμένων μελῶν τοῦ ἀνωτέρου κλήρου, ἀφοῦ ἀκόμη καὶ ὁ ἴδιος ὁ πάπας τὸν δέχθηκε με ψυχρότητα. **Ὅσο** γιὰ τοὺς πρῶτοντες τῆς ἀριστοκρατίας, οἱ ὁποῖοι εἶχαν παραμείνει εἰδωλολάτρες, θεωροῦσαν αὐτὴ τὴν μεταστροφή ὡς ἀκρότητα καὶ κατηγοροῦσαν τὸν Παυλίνο ὅτι εἶχε στερήσει τὸ Κράτος τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Ὁ Ἅγιος κατακρίθηκε μὲν ἀπὸ ὅλους τοὺς κοσμικοὺς ἀνθρώπους, ἐγκωμιάσθηκε ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ: **Ὁ Ἅγιος Μαρτίνος** ἔλεγε γιὰ αὐτόν, ὅτι ἦταν ὁ μόνος ἀνθρώπος στὸν κόσμο

πὸν ἐφαρμοζῆ πλήρως στὴν πράξι τὰ εὐαγγελικὰ προστάγματα καὶ ὁ Ὅσιος Ἰερώνυμος τοῦ ἔγραψε γιὰ νὰ τοῦ ἐπιδαψιλευῆ συμβουλὲς γιὰ τὴν ἀσκητικὴ πολιτεία.

* * *

Ὁ Ἅγιος Παυλῖνος ἀποσύρθη-κε τελικὰ στὴν Νόλα τῆς Καμπα-νίας στὰ τέλη τῆς ἀνοιξέως τοῦ 395, ὅπου ὠργάνωσε πλησίον τοῦ ξενῶνος, τὸν ὁποῖο εἶχε ἀνεγείρει γιὰ τοὺς πτωχοὺς προσκυνητὲς κατὰ τὸ πρῶτό του προσκύνημα, μίᾶ Ἀδελφότητα Ἀσκητῶν. **Ἡ** σύζυγός του, μὲ τὴν ὁποία ζοῦσε μετὰ τὴν μεταστροφή του ὡς ἀδελφός μὲ ἀδελφή, ἐγκαταστάθηκε σὲ μικρὴ ἀπόστασι γιὰ νὰ τὸν βοηθῆ στὰ φιλανθρωπικὰ του ἔργα.

Ἀπογυμνωμένος ἀπὸ ὑπάρχοντα, φοροῦσε χιτῶνα ἀπὸ τρίχες καμῆλας, ἔτρωγε τὸ βράδυ ψωμί μὲ χόρτα καὶ λαχανικὰ καὶ ἐπιδιδόταν μὲ ἀκρίβεια στὶς προσευχὲς καὶ στοὺς ὕμνους νύκτα καὶ ἡμέρα.

Ἐτρεφε ἰδιαίτερη εὐλάβεια εἰς τὸν Ἅγιο Φίλιππο, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἔγραφε κάθε χρόνο ἓνα ποίημα. **Κ**ατ' ἔτος, τὴν 14ῃ Ἰανουαρίου, προέρχονταν ἐκεῖ πλήθη προσκυνητῶν γιὰ νὰ ἐορτάσουν τὸν Ἅγιο Φήλικα στὴν μεγάλη βασιλική, τὴν ὁποίαν εἶχε ἀνεγείρει ὁ Παυλῖνος, μαζὶ μὲ Βαπτιστήριο καὶ πολλὰ οἰκοδομήματα πρὸς ἐξασφάλισι φιλοξενίας.

Ἡ φήμη ὅμως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ προσεῖλκυσε ἐπίσης καὶ ἐπισκέπτες, εὐσεβεῖς ἀριστοκράτες καὶ Ἀσκητὲς, ὅπως ἡ Ἁγία Μελάνη ἢ Πρεσβυτέρα καὶ κατόπιν ἡ ἐγγονή τῆς Μελάνης ἢ Νεωτέρα († Μμῆμη: 31ῃ Δεκεμβρίου, [βλ. ἐδῶ](#)).

Ὁ ἡσυχαστικὸς καὶ αὐστηρὸς βίος δὲν ἀπέτρεπε, ὡστόσο, τὸν Παυλῖνο ἀπὸ τὴν ποιητικὴ δραστηριότητά του, συνέχισε δὲ νὰ διατηρῆ ἐκτενῆ ἀλληλογραφία μὲ τοὺς μεγάλους ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐποχῆς του, συγκεκριμένα τὸν Ἅγιο Αὐγουστῖνο († Μμῆμη: 15 Ἰουνίου), τὸν Ἅγιο Ἀμβρόσιο καὶ τὸν Ἅγιο Σουλπίκιο Σεβῆρο († Μνήμη: 29ῃ Ἰανουαρίου), ὅπως καὶ μὲ ὑψηλὰ πρόσωπα τῆς Γαλατίας καὶ τῆς Ρώμης, στὰ ὁποῖα ἐνέπνεε τὶς εὐαγγελικὲς ἀρετὲς.

* * *

Τὸ 409, μετὰ τὴν κοίμησι τῆς Θηρασίας, χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος Νόλης καὶ ὑποχρεώθηκε νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἀξίωμα του σὲ μία περίοδο ιδιαίτερα ταραγμένη.

Τὸν ἐπόμενο χρόνο, μετὰ τὴν κατάληψι τῆς Ρώμης, οἱ βάρβαροι διείσδυσαν μέχρι τὴν Νόλα καὶ συνέλαβαν τὸν Ἅγιο Ἐπίσκοπο, ὁ ὁποῖος, στερεωμένος ἀπὸ μία ἐμφάνισι τοῦ Ἁγίου Φήλικος, τοὺς ἀντιμετώπισε μὲ γενναιότητα.

Στὴν φυλακὴ ἀνέπεμψε τὴν προσευχὴ αὐτῆ: **«Κύριε, κάνε νὰ μὴν βασανισθῶ οὔτε γιὰ τὸν χρυσό μου οὔτε γιὰ τὰ χρήματά μου, γιατί Ἐσὺ γνωρίζεις ποῦ εὐρίσκονται ὅλα τὰ ἀγαθὰ μου».** Λέγεται μάλιστα, ὅτι παραδόθηκε γιὰ νὰ γίνεῖ δοῦλος στοὺς βαρβάρους ὥστε νὰ ἐξαγοράσῃ τὸν υἱὸ μιᾶς πτωχῆς γυναίκα¹.

Ὁ βιογράφος του συνώπισε ὡς ἐξῆς τὴν δραστηριότητά του ὡς ποιμένος: **«Δὲν ἐφρόντιζε νὰ τὸν φοβοῦνται, ἀλλὰ μελετοῦσε πῶς νὰ τὸν ἀγαποῦν ὅλοι. Καθὼς δὲν τὸν ἄγγιζαν οἱ ὕβρεις ἐναντίον του, τίποτε δὲν ἦταν ἱκανὸ νὰ τὸν ἐξοργίσει. Δὲν διαχώριζε τὴν εὐσπλαγχνία ἀπὸ τὴν δικαιοσύνη καὶ ἂν ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ τιμωρήσῃ, τὸ ἔκανε ὡς πατέρας ὁ ὁποῖος ἐκπαιδεύει. Ὁ βίος του ἦταν τὸ ὑπόδειγμα ὄλων τῶν καλῶν ἔργων καὶ ἡ ὑποδοχὴ του παραμυθία γιὰ ὅσους δοκιμάζονταν. Κανεὶς δὲν ἀπομακρυνόταν ἀπὸ αὐτὸν χωρὶς τὴν ἐπιθυμία νὰ τὸν πλησιάσῃ πάλι καὶ κανεὶς δὲν εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ τοῦ μιλήσῃ, δίχως τὴν ἐπιθυμία νὰ μὴν τὸν ἀποχωρισθῇ».**

Ἀκόμη καὶ οἱ αὐτοκράτορες τὸν ἐκτιμοῦσαν τόσο, ὥστε τὸν ἐκάλεσαν στὴν Σύνοδο τῆς Ραβέννας, προκειμένου νὰ ἐπιλέξῃ ἀνάμεσα σὲ δύο ὑποψηφίους γιὰ τὴν διαδοχὴ τοῦ πάπα Ζωσίμου (419).

* * *

Ὅταν ἔφθασαν οἱ τελευταῖες ἡμέρες τοῦ Ἁγίου, ἐνῶ ὑπέφερε ἀπὸ σοβαρὴ ἀσθένεια στὸ πλευρό, ἐμφανίσθηκαν εἰς αὐτὸν ὁ Ἅγιος Ἰανουάριος († Μνήμη: 21η Ἀπριλίου) καὶ ὁ Ἅγιος Μαρτίνος, γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγεῖλουν, ὅτι ἡ λύτρωσίς του δὲν θὰ ἀργοῦσε.

Ἐτέλεσε τὴν Θεία Λειτουργία σὲ θυσιαστήριο, τὸ ὁποῖο ἀνήγειραν πλησίον τῆς κλίνης του, μαζί μὲ δύο Ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἔλθει νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν, καὶ ἐκάλεσε νὰ μεταλάβουν ὅλους τοὺς μετανοοῦντας, τοὺς ὁποῖους εἶχε στερήσει τῆς θείας Κοινωνίας. **Κατόπιν** ἀπηύθυνε φλογερὴ προσευχὴ εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὰ χέρια ὑψωμένα στὸν οὐρανό.

Χάρις στὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα εἶχε φέρεῖ ἀπὸ θεία Πρόνοια ἕνας Ἱερεὺς, ἀποπλήρωσε τὸ χρέος, τὸ ὁποῖο εἶχε συνάψει προκειμένου

νὰ ράψουν ἐνδύματα γιὰ τοὺς πτωχοὺς. **Καὶ** ἀφοῦ ἀποχαιρέτισε τὸν Κληρὸ τοῦ μὲ εἰρηνόδωρες εὐχές, παρέδωσε τὴν ψυχὴ τοῦ εἰς τὸν Κύριο τὴν νύκτα τῆς 22ας Ἰουνίου 431.

* * *

Τὸν ἐπόμενο χρόνο ὁ Πρεσβύτερος Οὐρανὸς ἔγραψε τὸ ἔργο τοῦ «Ἡ κοίμησις τοῦ Παυλίνου» (De Obitu Paulini), μία περιγραφὴ τῆς κοιμήσεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἁγίου.

Τριάντα δύο ἀπὸ τὰ Ποιήματά του καὶ πενήντα μία ἀπὸ τὶς Ἐπιστολές του σώζονται. **Περιέχουν** διάφορους ἠθικοὺς λόγους πλήρεις βαθείας εὐλαβείας.

Ὁ Παυλίνος ἴσως νὰ ἦταν ἔμμεσα ὑπεύθυνος γιὰ τὶς *Ἐξομολογήσεις* τοῦ Ἀύγουστίνου: **Ὁ** Παυλίνος ἔγραψε στὸν Ἀλύπιο, Ἐπίσκοπο τῆς Θαγάστης καὶ στενὸ φίλο τοῦ Ἁγίου Ἀύγουστίνου, προκειμένου νὰ ἐρωτήσῃ γιὰ τὴν μεταστροφή του καὶ τὴν ἔναρξι τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς του. **Ἡ** αὐτοβιογραφικὴ ἀπάντησις τοῦ Ἀλυπίου δὲν σώζεται. **Ὅμως** φαίνεται, ὅτι οἱ *Ἐξομολογήσεις* εἶναι ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἁγίου Ἀύγουστίνου σὲ αὐτὸ τὸ ἐρώτημα.

Τὰ τίμια Λείψανά του εὐρίσκονται στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Νόλας.

+

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!*

(*) *Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*, ὑπὸ Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, τ. Ι', Ἰουνίου, σελ. 266-269, ἐκδόσεις «Ἰνδικτος», Ἀθῆναι 2008.

• Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, τὸ ὁποῖο διηγεῖται ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος, ἀφορᾷ κατὰ πᾶσα πιθανότητα τὸν διάδοχό του, ἐπίσης Παυλίνο, διότι οἱ Βάνδαλοι ποὺ ἀναφέρονται διείσδυσαν στὴν Καμπανία περὶ τὸ 455, δεκατέσσερα χρόνια μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἁγίου.

